

Ettepanekud Tammiste lasteaia juurde Tammiste algkooli ja kogukonnakeskuse rajamisel

Täname, et edastasite ka Tammiste lasteaia hoolekogule Kellukese tee 3, 5 ja T1 katastriüksuste detailplaneeringu lähteseisukohad nende kohta ettepanekute saamiseks.

Edastasime info ka vanematele ning edastan nende tagasiside põhjal koostatud kokkuvõtte. Kirjalikku tagasisidet laekust kolmelt lasteaia rühma hoolekogu liikmelt, lasteaia hoolekogu pedagoogide esindajalt ning ka mõningalt lapsevanemalt rühmadest; lisaks anti ka suulist tagasisidet nii lastelt kui lapsevanematelt. Kuna jagasime infot ka vanematele Facebooki rühmades, siis võib juhtuda, et osa vanemaid ei saanud infot mulle, vaid edastavad selle otse Teile.

Nagu eelnevalt e-kirja teel selgitasin, meie ettepanekud on ilmselt pigem tulevastes planeerimise etappides kasutatavad, kuid edastame need siiski juba praegu. Kõik ettepanekud on tehtud arvesse võttes normaalset, COVID-19 puhangu eelset/järgset elukorraldust.

Ettepanekud seoses kogukonnakeskuse funktsioonidega

Kogukonnakeskus peaks olema kõigi maja: alates imikutest kuni eakateni. Hetkel puudub selline koht, kus erinevad vanusegrupid saaksid kohtuda ning omavahel suhelda. Kõik ruumid peaksid sisaldama vastava ruumi spetsiifikat arvestavat tehnikat ning arvestama vanuselise erisusega (kasutama hakkaksid seda nii lapsed, noored, täiskasvanud kui eakad). Hoone projekteerimisel võiks võimalusel kasutada ka alternatiivseid energiatootmise viise, nt päikeseenergiat.

Väga tuntakse puudust **kohast, kus saaks pidada ühisüritusi**. Hetkel ei ole sellist kohta, kus ka täiskasvanud viisakalt koguneda saaksid (nt aastavahetuspäev, kohviõhtud, tantsuõhtud, kontserdid, mälumänguõhtud, kinoseansid jmt). Ainuke suurem pool-avalik ruum ümbruskonnas on lasteaia saal, kuid seal sellist laadi üritusi ei korraldata. Seega võimalusel peaks ruumide planeerimise arvestama saali kasutamise ja rahvaüritusteks. Vajadusel saavad ka lasteaed ja kool oma suuremate ürituste korraldamiseks vastavat saali kasutada.

Saali kohta öeldi veel, et see võiks olla nii suur, et mahuks **sportima** ja talvel ka sulgpalli mängima. Toodi välja, et Tammistes on palju ka võrkpalli mängijaid ning ka seda peeti planeerimisel oluliseks arvestada. Juhul kui Tammistes mujal sportlike tegevustega tegelema hakata ei saa, siis palju on räägitud ja ka kirjutati, et võiks kogukonnakeskuses olla võimalus täiskasvanute rümatreeninguteks õhtusel ajal ning suurepärane oleks ka väiksem jõusaal. Külal on ka tantsijaid, kes kindlasti sooviksid ruume treeninguks kasutada. Toodi välja, et kaaluda võiks ka hoonesse ujula, basseini rajamist.

Ruumide planeerimisel ning kogukonnakeskuse funktsioonide mõtestamisel peaks kindlasti arvestama, et lastel oleks võimalik osaleda erinevates **trennid** ja **huviringid**. Seda mitte ainult algkooli laste vaates, vaid ka noortekeskuse formaadis ehk ka teismelistele. Lapsed on huvi tundnud ka noorkotkaste ja kodutütarde tegevuste vastu. Samuti tunnevad täiskasvanud puudust huviringidest. Toodi välja spordiringe, aga ka aruteluõhtud, loengud, konverentsid jmt oleks oodatud. Eakatel võiks olla võimalus kohtuda ning samuti tegeleda jõukohaste spordialadega.

Toodi välja, et võiks olla võimalus ka erineva suurusega ruume **rentida**. Võiks olla paar väiksemat saali/ruumi erinevate töötubade, koolituste korraldamiseks (sh samal ajal toimuvateks).

Kogukonnakeskusega ühes hoones võiks tegutseda **noortekeskus**. Noortekeskusega seoses toodi veel välja, et peaks olema võimalus ka siseruumides tegutseda ning võimalus lastel seal aega veeta, nt lauamänge mängida.

Oodatud on ka **raamatukogu** ruumide avamine. Hetkel oli raamatukogu aktiivsemalt kasutuses lasteaia laste ja lapsevanemate poolt, kuid kui ruumid oleksid kohalikele kergemini ligipääsetavad, oleksid inimesed ka julgemad neid kasutama. Suurema valikuga raamatukogu korraldaks ära vajadus minna kaugemale raamatukogusse soovitud teost otsima. Raamatukogu saaks siduda ka kooli tegevusega ehk kooliraamatukogu ülesannetega. Seoses raamatukoguga toodi veel välja, et seal oleks samuti võimalik korraldada väiksemaid kogunemisi (nt jutuhommikud lasteaia- ja koolilastele, raamatute autoritega vestlusõhtud jne, hubasem just raamatute keskel kui suures saalis, raamatuklubi jne).

Kogukonnakeskuses võiks olla ka nn **köögiroom**, mida saaks kasutada täiskasvanute kokandusringiks, aga ka ruumide rentimisel pidudeks, koolituste kohvipausideks jne, ning **tualettruum**, mida saaksid ka avamisaegadel kasutada õueala kasutajad (nt mänguväljaku kasutajad, treenijad).

Ettepanekud seoses algkooli õpperuumidega

Mõeldes pandeemia olukorda võiks kaaluda, et klassiruumidesse on ka **eraldi sisenemise võimalus** ehk eraldi välisruumid.

Õpperuumides võiks **mööbli valikul** arvestada, et saab ka pinke ning laudu kergesti ümber tõsta ning istuda ka näiteks ringis või maas vaipadel.

Ruumides võiks olla nn **maharahunemise nurgake** erivajadustega või rahutule lapsele, kus oleksid pehmed matid, asjad, mida saaks loopida. See on väga vajalik ka lasteaia lastele ning eraldi ruumi sisustamisel võiks seda kasutada võimalusel ka ühiselt (sõltuvalt hoonete planeerimisest ning kas hooned ühendatakse).

Õpperuumide hulgas võiks olla ka **kokanduse õppeklass**, kus oleks ka laste kasvule sobiv köögimööbel, mida saaksid kasutada ka lasteaia lapsed.

Olemas võiks olla ka **eelkooli õppeklass kooliminejatele**, kus toimuksid hommikupoolikutel nn eelkooli tunnid lasteaiaõpetaja eestvedamisel (eraldi õpetaja ei palgata, vaid rühmaõpetaja tegeleb lastega vastavalt õppekavale).

Nende viimase kolme ettepaneku kohta öeldi, et juba praegu ka lasteaia vaates tuntakse neist puudust ja need meeldiksid lastele väga.

Ruumikujunduses võiks ära kasutada uste, akende, treppide loomulikku liikumist, et korrata lastele erinevat infot. Näiteks ukse liikumisega määrata põrandal kas avatud uks on täisnurk, nürinurk. Trepiastmeid saab mänguliselt katta erinevate numbrite, tehete, tähtede, sõnade, lausetega. Seintel saab kuvada erinevat teavet nt kujundite osas (aken on ruut või ristkülik jmt). Hoonesse saab märkida terviseraja, mida mööda oleks liikujatel põnev liikuda.

Arvestades Tammiste lasteaia aktiivset õuesõpet ja liikumist võiks ka koolis olla võimalus õppeks eraldi **terrassialal**; tore oleks ala, kus saaks ka mõnusa ilmaga õuetunde pidada. Värskes õhus saab läbi viia erinevaid ainetunde. Sama ala võiks olla kasutatav ka õuelavana, kus saaks suvel teha välikontserte külarahvale.

Lasteaias on väga vahvad täpid ja **joonistused asfaldil**, mida kasutades saab kepselda ja mängida ning kooli juures võiks seda sama joont jätkata. Asfaldil või kõvakattega liikumisalal võiks olla värvilised kujundid, rajad, mängud, mis kutsuks aktiivsemalt liikuma.

Toodi veel ka välja, et kindlasti peaksid koolil olema head **sise- ja välitingimused sportimiseks** (spordisaal ja staadion koos vahenditega) ning neid on mõistlik kombineerida loodava ühise avaliku õueruumiga.

Lisaks nimetati, et koolil võiks olla lisandväärtusena mingi kindel pedagoogika ja/või erinev suund võrreldes teiste koolidega (n. Montessori pedagoogika viljelemine, riigikaitse, muusikaõpe, keeleõpe, ettevõtlussuund, spordikallak jne) ja loomulikult väga professionaalsed õpetajad/juhendajad.

Ettepanekud seoses õuealaga

Õueala võiks olla ühiskasutuses nii kooli- kui ka kogukonnakeskuse poolt ehk ala võiks olla koolivälisel ajal ka avatud, aiaga piiramata, et kohalikud saaksid ka seda kasutada.

Väga vajalik on **ühine mänguväljak** kooli ja küla lastele, kus lapsed saaksid turnida ning saatjad istuda ning koos aega veeta. Sellest tuntakse tõesti puudust ning seda on juba varem arutatud ning nimetati ka nüüd mitmes ettepanekus. Mänguväljaku osas esitati ka ettepanek, et osa sellest võiks olla **seklusraja stiilis** ehk paljude turnimisvõimalustega (nt nagu on Lottemaal, seklusparkides). See ei tohi olla nii ohtlik, et rakmed oleksid vajalikud, kuid võiks lastele ikkagi pakkuda väljakutset.

Tehti ka ettepanekuid, et see võiks olla kui väike **pargiala** ehk kui lapsed mängivad siis lapsevanemad saavad istuda ja lobiseda. Kuna hetkel on ala suhteliselt lage, siis puud annaksid varju ja looksid mõnusama keskkonna, kus koos aega veeta. Kogukonnakeskuse õuealal võiks olla **kaunis haljastus**, millele juurde poogitud laste/noorte mängupark (läbi mõeldud nii, et erivanuselistele oleks miskit – tullakse perega ja kõigil oleks midagi teha). Haljastuses võiks kasutada ka söödavate viljadega puid, nt õnapuud, marjapõõsad jmt, mis kindlasti lastele meeldiks. Suvel võiks olla ka võimalik üritusi korraldada sel alal. Kaaluda võiks lava rajamist, mida saaks kasutada ka kooli õueõppe tundideks.

Õuealal mänguväljaku juures võiks olla ka avalik **joogikraan**, sest lastel tekib ikka janu õues olles. Õueala planeerimisel on vajalik arvestada ka **piisava valgustusega**, et ka pimedal ajal saaks ühisala kasutada. Praeguse palliplatsi võimalus valgustus sisse lülitada on väga hea ning selliselt võiks mingi ala nt sportimisala

puhul süsteem jätkuda. Rohkem kasutataval alal võiks olla ühendus tänavavalgustusega. Kindlasti oleks vajalik läbi mõelda ka **prügikastide** kasutamine, sest avaliku ruumi puhul on need väga vajalikud ja Tammistes pidevalt teemaks; arvestada võiks ka eriliigiliste jäätmete eraldi kogumise võimalusega.

Ettepanekuid on tehtud ka, et kui rajatakse uus kogukonna hoone, siis võiks sinna istutada tulevasi jõule silmas pidades ühe toreda tugeva kuuse, millest saaks edaspidi küla **jõulupuu**.

Lapsevanemad, kellega sel teemal on räägitud ning kes arvamust avaldasid, nimetasid ka **skateparki**, mida saaks kasutada nii rula, BMX-ratta kui ka tõukerattaga. Seda on soovitud kõigis laste vanusegruppides ning seda kasutaksid kõik alates lasteaialastest kuni noorteni. Tammiste piiril asuvate kortermajade juures paiknev skatepark on väga populaarne, kuid jääb külakeskusest kaugemale. Selleks ajaks kui väiksem sõitja sinna kohale jõuab on tal juba vähem väljas. Skatepark annaks suurepärase võimaluse lõimuda erinevatel vanusegrupi lastel. Väga hea, purunemiskindel ja väikse hooldusvajadusega on *Pump track* rada, kus on võimalik ringi sõita kõikide erinevate sõiduvahenditega. Lapsed isegi avaldasid arvamust, et võiks kasutada skateparki ka kehalise kasvatuse tundide tegemiseks.

Kohalikud tunnevad väga puudust nii **korvpalli-** kui ka **jalgpalliplatsist**, üldiselt pallimänguväljakust. Talvega seoses toodi veel välja ka uisuväljakut, mida saaks terve küla kasutada ning seda võiks võimalusel platsi planeerimisel arvestada. Praegune puupõrandaga plats on kahjuks väga ebapraktiline, isegi ohtlik. Seda annab lõhkuda ning lapsed saavad sealt ka palju pinde, niiske ilmaga on plats libe. Puiduplatsi asemel oleks eelistatud kasvõi väiksem kõvakattega plats korvpalli mängimiseks, jalgpalli ja muude mängude mängimiseks muruplats koos postidega võrkude vedamiseks (jalgpall, võrkpall). Kindlasti võiksid alles jääda lasteaia taga asuvad kelgumäed. Need on talvel väga aktiivses kasutuses. Samuti kasutatakse **väljõusaali seadmeid**, kuid neid võiks olla lisaks ka lastele sobivas suuruses. Täiendavana võiks paigaldada välipinksilaua. Õueala osas tehti ka ettepanek, et seal võiks olla võimalik mängida ka discgolfi ning kaaluda ka selle raja pikendamist lähiumbruses nendel maadel, kuhu see omanike poolt lubatud oleks.

Ettepanekud seoses parkimisvõimaluste ja liiklusohutusega

Parkimine on lasteaia juures väga kitsas. Võib-olla on võimalik mingil moel lasteaia ja kooli parklad ühendada ehk parkla oleks ristkasutuses. Kindlasti ei ole mõistlik lahmakat maad panna asfaldi alla, kui oleks võimalik kasutada ühist pinda. Kui kummaski hoones on üritus, siis saaks kasutada ka teise hoone parklat. Lasteaias on vanemate jaoks probleem tiptunnil ning just eriti ürituste ajal parkimine. Sellega seoses on häiritud ka liinibusside liikumine. Ilmselt rohkemate parkimiskohtade korral annaks parkimist paremini hajutada.

Kuna tegemist on väikses kohas paikneva kooliga, siis on lootust, et paljud lapsed liiguvad kooli jalgsi või rattaga; juba praegu liiguvad paljud sel moel lasteaeda ning usutavasti see harjumus jätkub ka edaspidi. Selleks tuleb arvestada, et kooli juures võiks olla piisavalt **rattahoidjaid**.

Vajalik on üle vaadata ka liikluskorraldus, et lapsed saaksid tulla kooli ohutult. Kõik lapsed ei tule Kellukese tee kandist. Paljud tulevad teiselt poolt maanteed ehk n-ö vanast suvilate rajoonist. Hetkel puudub turvaline **ülekäigurada**. Kindlasti on oluline, et võimalik oleks maanteed ületada turvaliselt.

Valgustatud kergliiklustee peaks kindlasti koolini viima. Arvestada tuleks ka nende lastega, kes tulevad lasteaia tagant läbi metsa. Neil peaks olema võimalik sealt liikuda samuti turvaliselt ning ideaalne oleks, kui sealt saaks liikuda mööda **jalgrada**.

Loodame, et kaasate meid ka edaspidi aruteludesse milline võiks hoone ning selle funktsioon olla. Kui Te soovite saada tulevikus laiema grupi tagasisidet, siis on kindlasti mõistlik edaspidi teha valla poolt selleks ka üleskutse näiteks Tammiste küla Facebooki grupis mida paljud kohalikud aktiivselt kasutavad. Hea meelega osaleme ka vestlusringide kaudu, kui soovite meid veel kaasata.

Lapsed ja lapsevanemad on väga tänulikud, et kuulda on võetud meie suurt soovi oma koolist ja lastel on juba peagi võimalik käia kodu lähedal oma armsas väikses koolis. Väga hea on alustada kooliteed koos oma rühmakaaslastega tuttavas ja turvalises keskkonnas! Täname ning jääme lootma ka edaspidisele heale koostööle.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maarja Ploom

Tammiste Lasteaia hoolekogu esimees